

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

3. De effectu huius sacerdotij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

primam partem supponitur ex praecedente articulo; quo ad secundam vero quod fuerit simul hostia, probatur. Omne quod Deo exhibetur ad hoc, ut spiritus hominis feratur in Deum, est hostia seu sacrificium: sed humanitas Christi est Deo exhibita ad hoc, ut spiritus hominum ferantur in Deum, ergo. Maior propositio probatur. Sacrificium visibile est sacramentum invisibile, aut invisibile sed visibile ordinatur ad invisibile, ut sacrum eius signum, ac per hoc, finem: signatum enim finis est signum omne igitur sacrificium, exterius est sacrificium ex ordine ad inferius, hoc est oblationem spiritus: & contra, omne quod ad oblationem spiritus Deo offertur, sacrificium denominatur dicitur.

Tertia vero pars conclusionis, hoc est perfecta peccata pacifica & holocaustum, probatur ex littera. Homo indiget sacrificio propter tria, scilicet remissionem peccati, gratie consecrationem & consummationem: sed haec tria per humanitatem Christi habemus, ergo. Maior in littera & inferitur ex priori syllogismo, quo probata est altera pars conclusionis. Nam si sacrificium exterius dicitur ex relatione ad oblationem spiritus, & ad oblationem spiritus nostri concurrunt tria, scilicet remissio peccati, consecratio vitae gratiae, & consummatio illius, conueniens est, ut ad haec tria homo indigeat sacrificio: & declaratur quo ad singula singulis auctoritatibus scripturae. Minor vero probatur auctoritatibus sacrae scripturae etiam singulis ad singula.

¶ Recolito hic ex prima

¶ 2 Praet. Sacerdotium Christi magis est simile sacerdotio Iudaorum, quod erat a Deo institutum, quam sacerdotio Gentilium, quod daemones colebantur. In ueteri autem lege nunquam homo in sacrificium offerebatur, quod maxime reprehenditur in sacrificijs gentilium, secundum illud Psal. 105. Effuderunt sanguinem innocentem, sanguinem filiorum suorum & filiarum suarum, quas sacrificauerunt sculptilibus Chanaan. ergo in sacerdotio Christi non debuit esse ipse homo Christus hostia.

¶ 3 Praet. Omnis hostia ex hoc, quod Deo offertur, Deo sanctificatur: sed ipsa Christi humanitas a principio fuit sanctificata, & Deo coniuncta ergo non conuenienter potest dici, quod Christus, secundum quod homo, fuerit hostia.

SED CONTRA est, quod Apostolus dicit ad Ephes. 5. Christus dilexit nos, & tradidit semetipsum pro nobis oblationem & hostiam Deo in odorem suauitatis.

RESPON. Dicendum, quod sicut Augustinus dicit in 10. de ciuitate Dei, omne sacrificium visibile, inuisibilis sacrificij sacramentum, id est, sacrum signum est. Inuisibile autem sacrificium est, quod homo Deo spiritum suum offert, secundum illud Psal. 51. Sacrificium Deo spiritus contribulatus: & ideo omne illud, quod Deo exhibetur, ad hoc quod spiritus hominis feratur in Deum, potest dici sacrificium. Indiget igitur homo sacrificio propter tria. Vno quidem modo ad remissionem peccati, per quod a Deo auertitur: & ideo Apostolus dicit ad Heb. 9. quod ad sacerdotem pertinet, ut offerat dona & sacrificia pro peccatis. Secundo, ut homo in statu gratiae conseruetur, semper Deo inherens, in quo eius pax & salus consistit. Vnde & in ueteri lege immolabatur hostia pacifica pro offerentium salute, ut habet Leuiticus 3. Tertio ad hoc, quod spiritus hominis perfecte Deo uniat, quod maxime erit in gloria. Vnde & in ueteri lege offerebatur holocaustum quasi totum incensum, ut dicitur Leuiticus 1. Haec autem per humanitatem Christi nobis prouenerunt. Nam primo quidem nostra peccata deleta sunt, secundum illud Romanorum 4. Traditus est propter delicta nostra. Secundo, gratia nos saluans per ipsum accepimus, secundum illud Hebraeorum 5. Factus est omnibus obtemperantibus sibi, causa salutis aeternae. Tertio, per ipsum perfectionem gloriae adepti sumus. Hebraeorum 10. Habemus fiduciam

per sanguinem eius in introitum sanctorum, scilicet in gloriam caelestem: & ideo ipse Christus in quantum homo, non solum fuit sacerdos, sed etiam hostia perfecta, simul existens hostia pro peccato, & hostia pacifica, & holocaustum.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod Christus non se occidit, sed seipsum uoluntarie morti exposuit, secundum illud Isa. 53. Oblatus est, quia ipse uoluit: & ideo dicitur seipsum obtulisse.

AD SECUNDUM dicendum, quod hominis Christi occisio potest ad duplicem uoluntatem comparari. Vno modo, ad uoluntatem occidentium. Et sic non habet rationem hostiae: non enim dicuntur occisores Christi, hostiam Deo obtulisse, sed grauer deliquisse. Et huius peccati similitudinem gerebant impia gentilium sacrificia, quibus homines idolis immolabant. Alio modo, potest considerari occisio Christi per comparationem ad uoluntatem patientis, qui uoluntarie se obtulit passioni: Et ex hac parte habet rationem hostiae in quo non conuenit cum sacrificijs Gentilium.

AD TERTIUM dicendum, quod sanctitas humanitatis Christi a principio non impedit, quin ipsa humana natura, cum in passione oblata est Deo, sanctificata nouo modo fuerit, sicut hostia actualiter tunc exhibita. Acquisiuit enim actualem hostiae sanctificationem tunc ex antiqua charitate & gratia unionis sanctificata eandem absolute.

ARTICVLVS III.

¶ Vtrum effectus sacerdotij Christi sit expiatio peccatorum.

AD TERTIUM sic proceditur. Videtur, quod effectus sacerdotij Christi non sit expiatio peccatorum. Solius enim Dei est peccata delere, secundum illud Isa. 43. Ego sum, qui deleo iniquitates tuas propter me: sed Christus non est sacerdos, secundum quod Deus, sed secundum quod homo, ergo sacerdotium Christi non est expiatio peccatorum.

¶ 2 Praet. Apostolus dicit Hebraeorum 10. quod hostia ueteris testamenti non poterant perfectos facere: alioquin cessassent offerri, eo quod nullam haberent conscientiam peccati cultores sufficienter semel mundati: sed in ipsis commemoratio peccatorum per singulos annos fit: sed similiter sub sacerdotio Christi fit

ma secunde quae. 102. ar. 3. ad octauum, triplex fuisse sacrificij genus in ueteri testamento, holocaustum, hostiam pro peccato, & hostiam pacificam: & holocaustum quidem per sectionis statum conseruare, quia totum comburebatur in honorem Dei: hostiam uero pro peccato, ad perfectum statum pertinere, quod ex Deo per ministros nobis cooperantibus est. In tres enim partes diuidebatur, una Deo incensam, aliam in usum sacerdotum, tertiam in usum ferentium, siue profectus receptus, siue recipiendis esset. Hostia uero pro peccato, statum penitentium monstrat, & in duas secatatur partes, unam Deo incensam, alteram in usum sacerdotum: quia remissio peccatorum nona potestate nostra, sed a Deo per ministros est, nisi per propriis sacerdotibus uel populi peccatis offerretur: quia tunc nulla erat pars sacerdotum. Vnde quia humanitas Christi pro omnibus illis oblata fuit ab ipso, ideo dicitur in littera, quod fuit hostia perfecta, ut peccata existerent simul & hostia pro peccato, & hostia pacifica, & holocaustum.

¶ Super quaestio uige ma secunda articulum tertium.

IN titulo attende primo, quod non queritur, an sola expiatio peccati sit effectus sacerdotij Christi. Nec queritur, an expiatio peccatorum sit a solo sacerdotio Christi, sed an sacerdotium Christi habeat hunc effectum, qui est expiatio peccati. ¶ Attende secundo, quod non est hic quaestio de modo habendi hunc effectum, an effectum, an meritorie, an alio modo: sed in consilio illo, scilicet modo, quo sacerdotij actibus sacrificando, offerendo, &c. effectus attribuitur: & illo rursus modo, quo sacrificio Christi nam est conuenire quod sit efficax.

¶ Tertio,

Lib. 10. ca. 5 tom. 5.

Refertur superius.

In Epistola Pauli.

¶ Tercio, quod expiatio secundum nominis proprietatem, emundationem seu purgationem culpam significare videtur, & sic sumitur in proposito.

¶ In corpore unica est conclusio: Christi sacerdotium habet plenam vim expiandi peccata. Probat. Ad perfectam emundationem peccati duo requiruntur, dare gratiam, & satisfactio. Christi sacerdotium habet utrumque. ergo. Maior probatur ex duobus inuentis in peccato, macula, & reatu, quorum primum gratia, secundum satisfactionem tollitur. Minor uero auctoritate Ioannis & Iulii.

¶ In responsione ad primum cui dicitur, quod in quantum Christi humanitas operabatur uirtute diuinitatis, sacrificium Christi erat efficacissimum ad delenda peccata per gratiam, non intelligas humanitatem Christi concurrere in instrumentali ad creationem gratiam in anima, sed intelligito quantum ad creationem spectat, quod nec reus instrumentaliter dispositus & meritorie adest enim gratia secundum illam uiam creati in patiente disposito, sicut anima rationalis. Et propterea, licet creatio absolute refuset instrumentum, creatio tamen rei in patiente disposito non refutat instrumentum, & sacrificium Christi inuenitur efficacissimum ad causandam gratiam in iustificante: sicut semen humanum bene dispositum inuenitur efficacax ad causandam animam rationalem producendam hominis. Verius tamen de secundum auctoris doctrinam, humanitatem Christi operari uirtute diuinitatis in instrumentali de lectionem peccatorum, per gratiam non creatione, sed infusione producta, ut superius monstratum est auctoritate eius, & ratione.

¶ In responsione ad tertium, uide nouit,

commemoratio peccatorum, cui dicitur, Dimitte nobis debita nostra. Mat. 6. offertur etiam continue sacrificium in ecclesia: unde & ibidem dicitur, Panem nostrum quotidianum da nobis hodie. ergo per sacerdotium Christi non expiatur peccata.

¶ 2. Præter. In ueteri lege maxime immolabatur hircus pro peccato principis, uel capra pro peccato alicuius de populo, uel uitulus pro peccato sacerdotis, ut patet Leu. 4. sed Christus nulli horum comparatur, sed agno, secundum illud Hier. ii. Ergo quasi agnus mansuetus, qui portatur ad uictimam. ergo uidetur quod eius sacerdotium non sit expiatiuum peccatorum.

SED CONTRA est, quod Apof. dicit Heb. 9. Sanguis Christi, qui per Spiritum sanctum seipsum obtulit immolatum Deo, emundabit conscientiam nostram ab operibus mortuis, ad seruendum Deo uiuenti. Opera autem mortua dicuntur peccata. ergo sacerdotium Christi habet uirtutem emundandi peccata.

RESPON. Dicendum, quod ad peccatorum perfectam emundationem duo requiruntur, secundum quod duo sunt in peccato, scilicet macula culpæ, & reatus poenæ. Macula quidem culpæ deletur per gratiam, qua cor peccatoris conuertitur in Deum, reatus autem poenæ, totaliter tollitur per hoc, quod homo Deo satisfacit. Vtrumque autem horum efficit sacerdotium Christi. Nam uirtute ipsius gratia nobis datur, qua eorda nostra conuertuntur ad Deum, secundum illud Rom. 3. Iustificati gratis per gratiam ipsius, per remptionem, qua est in Christo Iesu, quem proposuit Deus propitiorem per fidem in sanguine ipsius. Ipse etiam pro nobis plenarie satisfecit, in quantum ipse languores nostros tulit, & doloris nostro ipse portauit. Vnde patet, quod Christi sacerdotium habet plenam vim expiandi peccata.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod licet Christus non fuerit sacerdos secundum quod Deus, sed secundum quod homo, unum tamen & idem fuit sacerdos & Deus. Vnde in syno. Eph. legitur. Si quis pontificem dicit, & Apostolum nostrum fieri, non ipsum ex Deo Verbum, quando factum est caro, & secundum nos homo, sed tamquam alterum præter eum seipsum hominem ex muliere, anathema sit: & ideo in quantum eius humanitas operabatur in uirtute diuini-

tatis, illud sacrificium erat efficacissimum ad delenda peccata. Propter quod Aug. dicit in 4. de Tri. * Ut quoniam quatuor considerantur in omni sacrificio, cui offeratur, a quo offeratur, quid offeratur, pro quibus offeratur: idem ipse unus uersusque mediator, per sacrificium pacis reconcilians nos Deo, unum cum illo maneret, cui offerebatur: unum in se faceret, pro quibus offerebatur: unus ipse esset, qui offerebat, & quod offerebat.

AD SECUNDUM dicendum, quod peccata non commemorantur in noua lege, propter inefficaciam sacerdotii Christi, quasi per ipsum non sufficienter expientur peccata: sed commemorantur quantum ad illos, qui uel eius sacrificii nolunt esse participes (sicut sunt infideles) pro quorum peccatis oramus, ut conuertantur: uel etiam quantum ad illos, qui post participationem huius sacrificii ab eo deuiant, qualitercumque peccando. Sacrificium autem, quod quotidie in ecclesia offertur, non est aliud a sacrificio, quod ipse Christus obtulit: sed eius commemoratio: unde Aug. dicit in 10. de ciuit. * Dei. Sacerdos ipse Christus offerens, ipse & oblatio: cuius rei sacramentum, quotidianum esse uoluit ecclesia sacrificium.

AD TERTIUM dicendum, quod sicut Orig. * dicit super Ioan. Licet diuersa animalia in ueteri lege offerrentur, quotidianum tamen sacrificium, quod offerebatur mane & uespere, erat agnus, ut habetur Nume. 28. Vnde significabatur, quod oblatio agni ueri, id est Christi, esset sacrificium consummatum omnium aliorum. Et ideo Ioan. 1. dicitur, Ecce agnus Dei, qui tollit peccata mundi.

ARTICVLVS IIII.

Vtrum effectus sacerdotij Christi non solum ad alios pertinuerit, sed etiam ad ipsum.

AD QVARTVM sic proceditur. Videtur quod effectus sacerdotij Christi non solum pertinuerit ad alios, sed etiam ad ipsum. Ad officium enim sacerdotis pertinet, pro populo orare, sicut in illud 2. Mac. 1. Ordone faciebant sacerdotes, dum consumaretur sacrificium: sed Christus non solum pro aliis orauit, sed etiam pro seipso, secundum quod supra dictum est, sicut expressè dicit Heb. 5. quod in diebus carnis suae, preces supplicationesque ad Deum, qui posuit illum saluum facere a morte

quod Christus ex hoc ipso quod assumptus est agno comminatus hostia, figuratus dicitur per cetera sacrificia, ut sacrificium omnium consummatum: ita quod non negatur Christum comparari aliis: sed distinguitur quod per assimilationem comparatur agno, per consumationem comparatur aliis: & ex hoc ipso quod agno assumitur, refertur ad omnia, ut consummatum. Rationi siquidem consonat, ut momentanea ad continuum reducatur: & quod continui est consummatum, omnium sit consummatum. Reliqua enim sacrificia pro peccatis, hircus, capra, uitulus, nunc uel tunc offerebantur, agnus autem continuus: & propterea uerus agnus ad omnia comparatur sacrificia, ut omnium consummatum.

Super Quaestiones Liro. de ciuilem secundam articulum quartum.

Italus clarus est, occasio nem super ex diuerse auctoritatibus, Apostoli scilicet, & synodi, ut patet in articulo.

In corpore articuli unica est conclusio. Non conuenit Christo effectum sacerdotij sui recipere. Probat dupliciter. Primo, ex conditione recipientis sacerdotij effectum. Secundo, ex excellentia sacerdotij Christi. Prima ergo ratio est, Scilicet sciens sacerdotij effectum, non potest per seipsum accedere ad Deum: sed Christus per seipsum accedit ad Deum. et

4. di. 4. q. 1. ar. 3. q. 5.

q. 21. ar. 3.

In frons. it. Eph. ca. prafum. Cy. uil. 1. 1. 1. 1.